Οργάνωση/Organized by:

Ρευματολογική Κλινική,
Τμήμα Ιατρικής
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Rheumatology Clinic,
Faculty of Medicine,
School of Health Sciences,
University of Ioannina

Υπό την αιγίδα των:

Ελληνικής Ρευματολογικής Εταιρείας & Επαγγελματικής Ένωσης Ρευματολόγων Ελλάδος

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

18η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΩΝ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

18th Winter Rheumatology Meeting of NW Greece

22&23 Ιανουαρίου 2016 January

Αίθουσα «Δωδώνη»
Ξενοδοχείου Du Lac, ΙΩΑΝΝΙΝΑ
"Dodoni" Hall, Hotel Du Lac,
Ioannina, Greece

Χορηγούνται 7 μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο

Enbrel®
etanercept

PFIZER HELLAS A.E.
Λεωφ. Μεσογείων 243, 15451 Ν. Ψυχικό, Τηλ.: 210.67.85.800,
Τηλ. Παραγγελιών: 210.8199060

ENB.25.DEC14

Γενικές Πληροφορίες

Τόπος και Χρόνος Διεξαγωγής της Συνάντησης:
Αίθουσα «Δωδώνη», Κεντρικό Κτίριο Ξενοδοχείου Du Lac
Α. Μιαούλη & Ίκκου, 45221 Ιωάννινα
Τηλ. +30 26510 59100, Website: http://www.hoteldulac.gr

Έναρξη Εργασιών Συνάντησης:
Παρασκευή, 22 Ιανουαρίου 2016 στις 17.25
Λήξη Εργασιών Συνάντησης:
Σάββατο, 23 Ιανουαρίου 2016 στις 14.45

Εγγραφές:
Η συμμετοχή στις εργασίες της Επιστημονικής Συνάντησης είναι ΔΩΡΕΑΝ. Οι εγγραφές των συμμετεχόντων θα γίνουν την Παρασκευή, 22 Ιανουαρίου 2016 στις 17.00 από τη Γραμματεία που θα λειτουργεί έξω από την αίθουσα «Δωδώνη» στο Ξενοδοχείο Du Lac.

Μόρια:
Χορηγούνται 7 μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο.

Βεβαιώσεις Παρακολούθησης:
Η παράδοση των μοριοδοτούμενων Βεβαιώσεων Παρακολούθησης θα γίνει από τη Γραμματεία, το Σάββατο, 23 Ιανουαρίου 2016 μετά το πέρας των εργασιών της Συνάντησης. Για την παραλαβή τους είναι απαραίτητη η εγγραφή όλων των συμμετεχόντων την προηγούμενη ημέρα και η παράδοση του ερωτηματολογίου αξιολόγησης που θα παραλάβουν κατά την εγγραφή τους.

Χαιρετισμός

Αγαπητοί Συνάδελφοι,
Για 18η συνεχή χρονιά, είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας καλωσορίσουμε στην **18η Επιστημονική Συνάντηση Ρευματολόγων Βορειοδυτικής Ελλάδος** που θα λάβει χώρα στις **22 & 23 Ιανουαρίου 2016** στην Αίθουσα «Δωδώνη» του Ξενοδοχείου Du Lac, στα **Ιωάννινα**.
Έμπειροι προσκεκλημένοι ομιλητές, με ιδιαίτερη εμβάθυνση και γνώση στον τομέα της ρευματολογίας, θα αναπτύξουν επίκαιρα θέματα τα οποία πιστεύουμε ότι θα προσφέρουν γνώση που θα συνεισφέρει στη βελτίωση της ενημέρωσης αλλά και της κλινικής μας πρακτικής. Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης θα έχουμε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε, να ενημερωθούμε και να συζητήσουμε διεξοδικά θέματα σημαντικά που αφορούν στις σύγχρονες ερευνητικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές εξελίξεις στον τομέα της Ρευματολογίας.

Αλέξανδρος Α. Δρόσος
Καθηγητής Παθολογίας/Ρευματολογίας,
Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Οργάνωση/Organized by:

Ρευματολογική Κλινική,
Τμήμα Ιατρικής
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Υπό την αιγίδα των:

Ελληνικής Ρευματολογικής
Εταιρείας & Επαγγελματικής
Ένωσης Ρευματολόγων Ελλάδος

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

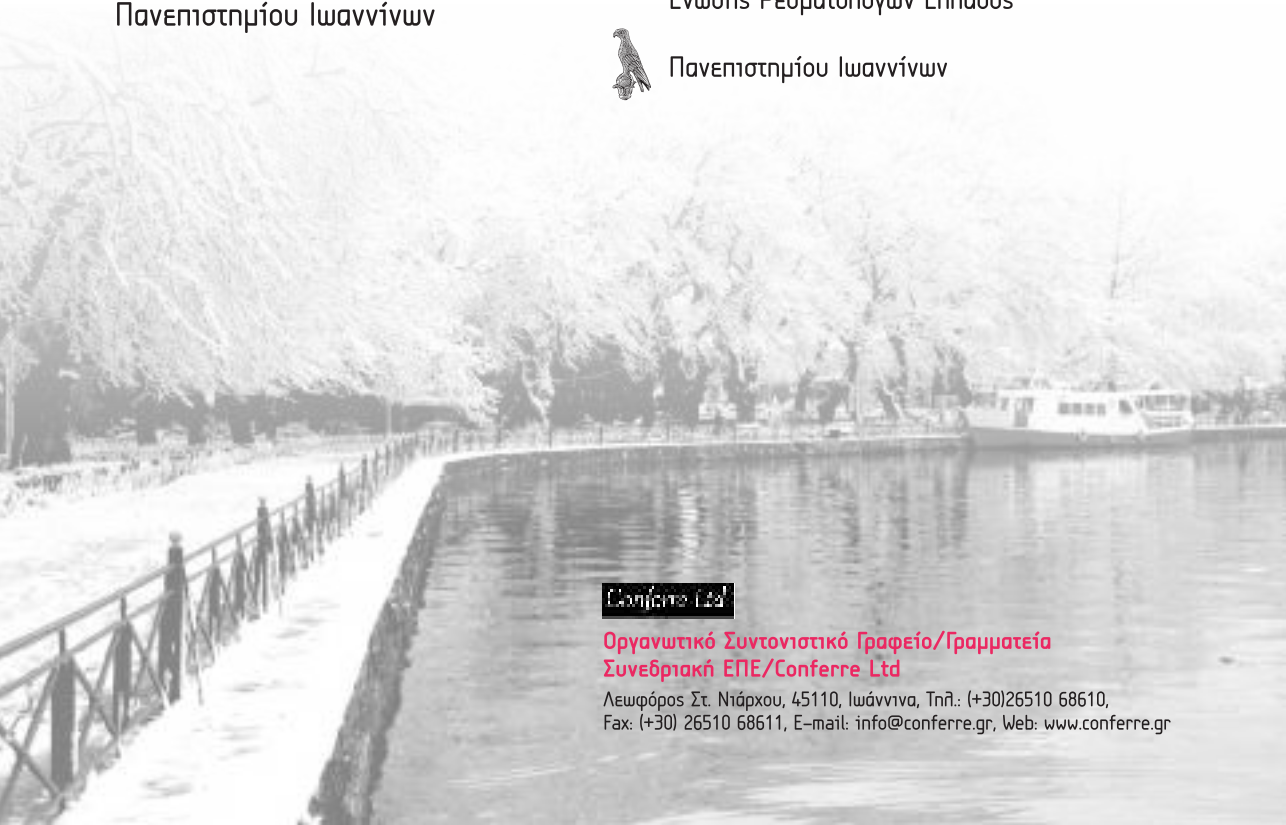

Οργανωτικό Συντονιστικό Γραφείο/Γραμματεία
Συνεδριακή ΕΠΕ/Conferre Ltd
Λεωφόρος Στ. Νιάρχου, 45110, Ιωάννινα, Τηλ.: (+30)26510 68610,
Fax: (+30) 26510 68611, E-mail: info@conferre.gr, Web: www.conferre.gr

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή, 22 Ιανουαρίου 2016

17.00	Προσέλευση και εγγραφή
17.25–17.30	Καλωσόρισμα **Α.Α. Δρόσος**
	Προεδρείο: Χ.Μ. Μουτσόπουλος, Μ. Δαλάκας
17.30–18.30	Νεφρίτιδα του ΣΕΛ. Κλινικοεργαστηριακά ευρήματα προβλέποντα την ιστοπαθολογική βλάβη **Χ.Μ. Μουτσόπουλος**
18.30–19.30	Εξελίξεις στις μυοσίτιδες **Μ. Δαλάκας**
19.30–20.30	Ο ρόλος της έκφρασης του γονιδίου IGF1 υπό αναθεώρηση **Μ. Κουτσιλιέρης**
20.30–21.30	Αντιφωσφολιπιδικό σύνδρομο. Νέα δεδομένα **Π. Βλαχογιαννόπουλος**
21.30	Δείπνο, *Εστιατόριο «Η Γάστρα»*

Σάββατο, 23 Ιανουαρίου 2016

	Προεδρείο: Π.Β. Βούλγαρη, Ν. Τσιφετάκη
09.00–09.20	Προσέγγιση ασθενούς με πόνο στον ώμο **Χ. Παπαδόπουλος**
09.20–09.40	Νευροπαθητικός πόνος **Σ. Κονιτσιώτης**
09.40–10.00	Θεραπεία του Φαινομένου του Raynaud **Θ.Ε. Μαρκατσέλη**
10.00–10.20	Μεταβολικό σύνδρομο στη ρευματοειδή αρθρίτιδα **Ε. Καλτσονούδης**
10.20–10.40	Βιομοοειδή στη ρευματολογία **Σ.Ν. Νίκας**
10.40–11.00	*Συζήτηση – ερωτήσεις*
11.00–11.30	Διάλειμμα
	Προεδρείο: Φ. Σκοπούλη, Π. Βλαχογιαννόπουλος
11.30–11.50	Διάγνωση και ταξινόμηση αυτοάνοσης οπτικής νευροπάθειας–Ισχαιμικές νευροπάθειες του οπτικού νεύρου **Ε. Ζαμπέλη**
11.50–12.10	Διάμεση νόσος του πνεύμονα στις συστηματικές αυτοάνοσες νόσους–μηχανισμοί και θεραπεία **Σ. Σαμαρά**
12.10–12.30	Διάμεση νόσος του πνεύμονα στο συστηματικό σκληρόδερμα και στην ιδιοπαθή πνευμονική ίνωση: Πόσο όμοιες ή διαφορετικές είναι; **Α. Βενετσανοπούλου**
12.30–12.50	Η χυμοκίνη CXCL4 ως βιοδείκτης στο συστηματικό σκληρόδερμα **Μ. Πατσούρας**
12.50–13.10	Ο ρόλος του rituximab στο Σκληρόδερμα **Σ.–Ν. Λιόσης**
13.10–13.40	Stress και αυτοανοσία **Φ. Σκοπούλη**
13.40–13.45	Συμπεράσματα **Π. Βλαχογιαννόπουλος**
14.00–14.45	Ελαφρύ γεύμα

Ομιλητές – Προεδρεία

Αλίκη Βενετσανοπούλου	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Εργαστήριο – Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών "Λαϊκό", Αθήνα
Παναγιώτης Βλαχογιαννόπουλος	Καθηγητής Παθολογίας – Ανοσολογίας, Τμήμα Ιατρικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Παρασκευή Β. Βούλγαρη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ρευματολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ρευματολογική Κλινική Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Μαρίνος Δαλάκας	Καθηγητής Νευρολογίας, Τμήμα Ιατρικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα & Professor of Neurology, Department of Neurology, Thomas Jefferson University (Endowed Chair), Philadelphia, PA, USA
Αλέξανδρος Α. Δρόσος	Καθηγητής Παθολογίας – Ρευματολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διευθυντής Ρευματολογικής Κλινικής Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Ευαγγελία Ζαμπέλη	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Εργαστήριο – Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών "Λαϊκό", Αθήνα
Ευρυπίδης Καλτσονούδης	Ρευματολόγος, Επικουρικός Επιμελητής Β', Ρευματολογική Κλινική Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Σπυρίδων Κονιτσιώτης	Αναπληρωτής Καθηγητής Νευρολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Μιχαήλ Κουτσιλιέρης	Καθηγητής Πειραματικής Φυσιολογίας, Τμήμα Ιατρικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Σταμάτιος–Νικόλαος Λιόσης	Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας – Ρευματολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Πατρών, Διευθυντής Ρευματολογικού Τμήματος Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Πατρών, Πάτρα

Θεοδώρα Ε. Μαρκατσέλη	Ρευματολόγος, Επικουρική Επιμελήτρια Β΄,Ρευματολογική Κλινική Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Χαράλαμπος Μ. Μουτσόπουλος	Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας, Τμήμα Ιατρικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Επίτιμος Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Σπυρίδων Ν. Νίκας	Ρευματολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης Ρευματολογικής Κλινικής Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Χρήστος Παπαδόπουλος	Ρευματολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης Ρευματολογικής Κλινικής Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Μάρκος Πατσούρας	Ιατρός, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Εργαστήριο – Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών "Λαϊκό", Αθήνα
Σταματία Σαμαρά	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Εργαστήριο – Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών "Λαϊκό", Αθήνα
Φωτεινή Σκοπούλη	Ομότιμη Καθηγήτρια Παθολογίας – Ανοσολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής και Τμήματος Αυτοανόσων Νοσημάτων, Ευρωκλινική Αθηνών, Αθήνα
Νίκη Τσιφετάκη	Ρευματολόγος, Συντονίστρια Διευθύντρια Ρευματολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων "Γ. Χατζηκώστα", Ιωάννινα

ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ - ΛΙΛΛΥ Α.Ε.Β.Ε.
15ο χλμ. ΕΘΝ. ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑΜΙΑΣ 145 64 ΚΗΦΙΣΙΑ ΤΗΛ.: 2104894600 ΦΑΞ: 2104894610 Τ.Θ. 61299
ΓΡΑΦΕΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 2Α - ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ - Τ.Κ.: 551 33 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ.: (2310) 480160
ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ: ΤΗΛ: 2104894609, ΦΑΞ: 2104894600, e-MAIL: orders@lilly.gr
www.lilly.gr

18η
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
18th Winter Rheumatology Meeting of NW Greece

Χορηγοί – Ευχαριστίες

Η Οργανωτική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά τις παρακάτω εταιρείες για την υποστήριξη και τη συμβολή τους στην πραγματοποίηση της Συνάντησης:

ACTELION

Bristol-Myers Squibb

gsk

janssen

LAMBERTS

LIBYTEC

Lilly
ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ

Pfizer

Roche

ucb

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ:
Benlysta 120 mg και Benlysta 400 mg κόνις για πυκνό διάλυμα για παρασκευή διαλύματος προς έγχυση.

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ:
Κάθε φιαλίδιο περιέχει 120 mg ή 400 mg μπελιμουμάμπης. Μετά την ανασύσταση, το διάλυμα περιέχει 80 mg μπελιμουμάμπης ανά ml.

Με περιορισμένη ιατρική συνταγή: Μόνο για νοσοκομειακή χρήση από γιατρό με κατάλληλη ειδίκευση και εμπειρία.

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και
Αναφέρετε
ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για
ΟΛΑ τα φάρμακα
Συμπληρώνοντας την «ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ»

gsk

Για την Περίληψη Χαρακτηριστικών του Προϊόντος
απευθυνθείτε στην εταιρεία:
Λ. Κηφισίας 266,152 32, Χαλάνδρι, Αθήνα
Τηλ.: 210 6882100
www.glaxosmithkline.gr

ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΡΙΑ ΕΩΣ ΣΟΒΑΡΗ ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΤΗΣ ΤΑΧΕΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΟΜΕΝΗΣ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑΣ ΜΕ ΚΑΚΟΥΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ[1,2]

Το ORENCIA® σε συνδυασμό με μεθοτρεξάτη ενδείκνυται για τη θεραπεία μέτριας έως σοβαρής ενεργού ρευματοειδούς αρθρίτιδας σε ενήλικες ασθενείς, που ανταποκρίθηκαν ανεπαρκώς σε προγενέστερη θεραπεία με ένα ή περισσότερα αντιρευματικά τροποποιητικά της νόσου (DMARDs), συμπεριλαμβανομένης της μεθοτρεξάτης (MTX) ή ενός άλφα αναστολέα του παράγοντα νέκρωσης όγκου (TNF).[3]

- Ο πρώτος εγκεκριμένος βιολογικός παράγοντας που στοχεύει ειδικά την ενεργοποίηση των Τ-κυττάρων[3,4]
- Πάνω από 16000 ασθενοέτη εμπειρίας σε κλινικές μελέτες[5,6]
- Αποδεδειγμένη κλινική αποτελεσματικότητα για 2 έτη[1,7]
- Ευνοϊκό προφίλ ασφάλειας[5,6]

[illegible]

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ, ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΛΙΑΝΙΚΗ ΤΙΜΗ:

[illegible]

Φαρμακοθεραπευτική κατηγορία: [illegible], κωδικός ATC: L04AA24

Λιανική τιμή ORENCIA IV: [illegible] // Λιανική τιμή ORENCIA SC: [illegible]

ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

[illegible]

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και Αναφέρετε ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για ΟΛΑ τα φάρμακα Συμπληρώνοντας την «ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ»

427GR15PR12744-01 25/11/2015

Bristol-Myers Squibb

Bristol-Myers Squibb A.E.
[illegible]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ:

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ:

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ/ΤΙΜΗ

Περιεκτικότητα	Μέγεθος συσκευασίας	Ποσοτικοποίηση Τιμή	Λιανική Τιμή

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ/ΤΙΜΗ

Περιεκτικότητα	Μέγεθος συσκευασίας	Ποσοτικοποίηση Τιμή	Λιανική Τιμή

JANSSEN-CILAG ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.
Λεωφόρος Εργάτης 56, 151 21, Πεύκη, Αθήνα, Τηλ.: 210 6890800
www.janssen.com.gr

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο αποδοτικά και διαφέρετε.
ΟΛΕΣ τις ανταποδοτικές ενέργειες για
ΟΛΑ τα φάρμακα.
Συμπληρώνοντας την «ΚΙΤΡΙΝΗ» ΚΑΡΤΑ.

janssen